

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 02/2023

11^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΝΗΣΟΥ ΧΡΥΣΗ

Ηράκλειο, Δευτέρα 13 Νοεμβρίου 2023

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ. Ιεράπετρας Ν. Λασιθίου, η οποία συγκροτήθηκε με την αρ. πρωτ. 68814/1025/05-11-2021 [ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡ1Θ-296] Απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την αρ. πρωτ. οικ.10259/157/04-04-2023 [ΑΔΑ:ΨΥΠΑΟΡ1Θ-ΤΡ9] Απόφαση Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, και παρατάθηκε η χρονική ισχύς της, με την αρ. πρωτ. οικ.32460/480/2-11-2023[ΑΔΑ: 679ΑΟΡ1Θ-ΤΑΓ] Απόφαση Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, συνήλθε στην 11^η τακτική (δια ζώσης και με τηλεδιάσκεψη) Συνεδρίαση, στο Ηράκλειο, στις 13 Νοεμβρίου 2023, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:30 π.μ., σε συνέχεια της με αρ. πρωτ. οικ.124/3-11-2023 πρόσκλησης του Συντονιστή της, κ. Καλούστ Παραγκαμιάν, Διευθυντή του Ινστιτούτου Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας.

Στην 11^η συνεδρίαση της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ. παρέστησαν ο Συντονιστής και τα Τακτικά μέλη της, ως ακολούθως:

1.	κ. Καλούστ Παραγκαμιάν	Βιολόγος, Δ/ντής Ινστιτούτου Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας	Συντονιστής
2.	κα Μαρία Κοζυράκη	Συντονίστρια Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης	Τακτικό Μέλος
3.	κ. Ιωάννης Γουλιδάκης	Περιφερειακός Σύμβουλος, ΠΕ Λασιθίου Περιφέρειας Κρήτης	Τακτικό Μέλος
4.	κ. Εμμανουήλ Γεωργαλάκης	Αντιδήμαρχος Τουρισμού Δήμου Ιεράπετρας	Τακτικό Μέλος
5.	κ. Παύλος Δασκαλάκης	Εκπαιδευτικός, Εκπρόσωπος Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Ιεράπετρας «ΚΟΚΚΙΝΕΛΛΑ»	Τακτικό Μέλος
6.	κ. Πέτρος Λυμπεράκης	Βιολόγος Ph.D., Έφορος Σπονδυλωτών Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης Πανεπιστημίου Κρήτης	Αναπληρωματικό Μέλος

7.	κ. Εμμανουήλ Μιχελαράκης	Πρόεδρος Σωματίου Καταστηματαρχών Καφεστίασης Ιεράπετρας	Τακτικό Μέλος
----	--------------------------	--	------------------

Αποδέχτηκαν την Πρόσκληση του Συντονιστή της Επιτροπής οι εξής :1) ο Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Λασιθίου, Γιάννης Ανδρουλάκης, 2) οι εκπρόσωποι της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης, Έλενα Τιμοθεάτου και Σωτήρης Τσιτσιλώνης, 3) ο νεοεκλεγείς Δήμαρχος Ιεράπετρας, Εμμανουήλ Φραγκούλης, 4) ο νεοεκλεγείς δημοτικός σύμβουλος Δήμου Ιεράπετρας, Μιχαήλ Μπαχλιτζανάκης, 5) οι Εκπρόσωποι της ομάδας μελέτης του ΜΑΙΧ, Χριστίνη Φουρναράκη και Μιχαήλ Χορευτάκης, 6) ο Εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης του ΜΦΙΚ, Μιχαήλ Δρετάκης, 7) η εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης του ΕΛΚΕΘΕ, Γιολάντα-Παναγιώτα Κουλούρη, 8) ο Εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης του Σχεδίου Φύλαξης/Φέρουσας Ικανότητας, Βασίλης Σαμαριτάκης.

Τέλος, τα πρακτικά τηρήθηκαν από την υπάλληλο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, κα Ευαγγελία Χαλκιαδάκη, ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού, η οποία έχει οριστεί Γραμματέας της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία, ακολούθησε η έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης ως εξής:

1. Έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης της 11^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.
2. Έγκριση του Πρακτικού της 10^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ.
3. Εισηγήση από τον κ. Καλούστ Παραγκαμιάν, Συντονιστή της Επιτροπής Ε.Πα.Σ.Δ.Χ., Δ/ντή του Ινστιτούτου Σηθαιολογικών Ερευνών Ελλάδας.
 - (α) Ενημέρωση σχετικά με την πορεία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης και άλλων ενεργειών για την προστασία και διαχείριση της Χρυσής.
 - (β) Παρεμβάσεις μελών επιτροπής και λοιπών συμμετεχόντων.
4. Λοιπά θέματα.
5. Συμπεράσματα – Αποφάσεις

Κατόπιν της παρουσίασης των θεμάτων από τον Συντονιστή της Επιτροπής και της συζήτησης που ακολούθησε, η Επιτροπή :

A) ΕΛΑΒΕ ΥΠΟΨΗ:

- **ΘΕΜΑ 3**

Την ενημέρωση από τους εκπροσώπους των ομάδων μελέτης του ΜΦΙΚ, του ΜΑΙΧ, του ΕΛΚΕΘΕ και του Σχεδίου Φύλαξης και Φέρουσας Ικανότητας, σχετικά με την πορεία υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, των αποτελεσμάτων και των προτάσεων των μελετών, για την προστασία και διαχείριση της Χρυσής.

- **ΘΕΜΑ 4**

Τα διαλαμβανόμενα του χρονικού διαστήματος μεταξύ της προηγούμενης και της τρέχουσας συνεδρίασης. Συγκεκριμένα, τις παρατηρήσεις επί του μη οριστικοποιημένου πρακτικού της 10^{ης} Συνεδρίασης, του κυρίου Γεωργαλάκη Εμμανουήλ, την απόφαση της Γραμματέως της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης για την παράταση της χρονικής ισχύς της επιτροπής για δύο χρόνια, την απόφαση παράτασης της ΚΥΑ του Υπουργού Περιβάλλοντος για δύο χρόνια και γενικότερα για τις δράσεις του Σχεδίου που υλοποιούνται ήδη και για αυτές που πρέπει να υλοποιηθούν τα επόμενα δυο χρόνια, τα συμπεράσματα της έρευνας που διεξήγαγε η Αρχή Διαφάνειας για την νήσο Χρυσή, την επιστολή που απεστάλει ξανά προς τον Αντιπεριφερειάρχη Λασιθίου για την επιτροπή μέτρησης των ογκωδών απορριμμάτων, τα στοιχεία που ζητήσαμε και λάβαμε από το Λιμεναρχείο Ιεράπετρας για την κίνηση στο νησί την τουριστική περίοδο, την απομάκρυνση όλων των υλικών κατεδάφισης και των σκουπιδιών από τον κύριο Ζαχαράκη, σε ποιο στάδιο βρίσκεται το θέμα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της Χρυσής από την πλευρά του Υπουργείου Οικονομικών.

Β) ΕΠΕΣΗΜΑΝΕ / ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕ

- **ΘΕΜΑ 3**

Τον προβληματισμό των εκπροσώπων των μελετητών για την συνεργασία τους με την Αντιπεριφέρεια Λασιθίου για την υλοποίηση των προγραμματικών συμβάσεων τους.

- **ΘΕΜΑ 4**

Την αναγκαιότητα να ενεργοποιηθούν άμεσα όλες οι δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν το προσεχές χρονικό διάστημα και ειδικότερα:

- Διοργάνωση ημερίδας για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων και των προτάσεων από τους μελετητές τον Μάρτη (συμβατική υποχρέωση των μελετητών),
- Την παρουσίαση του σταθμού κλιματικής αλλαγής στην επόμενη συνεδρίαση.
- Επιστολές σε εμπλεκόμενες υπηρεσίες για να προχωρήσουν σε πρωτόκολλα κατεδάφισης για την ταβέρνα 'Καδή'.
- Την απομάκρυνση των μικρών πλαστικών και μικρών απορριμμάτων που είναι διάσπαρτα πάνω στο νησί, με δράσεις ευαισθητοποίησης των πολιτών.
- Την άμεση ογκομέτρηση των στερεών αποβλήτων που υπάρχουν στο νησί από την Αντιπεριφέρεια Λασιθίου, για να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες απομάκρυνσης τους.
- Συνάντηση με την μονάδα του ΟΦΥΠΕΚΑ για να αποφασίσουμε από κοινού ποιες δράσεις θα μπορούσε να αναλάβει για υλοποίηση.

Γ) ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ :

Εγκρίνει το Πρακτικό της 10^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής.

**ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΙΘ. 68814/1025/2021
ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑΣ ΑΔΚ
Ο ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΝΗΣΟΥ ΧΡΥΣΗ**

**Καλούστ Παραγκαμιάν
Δ/ντής Ινστιτούτου Σηπταολογικών Ερευνών Ελλάδος**

Συνημμένα:

1. Συζήτηση [*Παράρτημα Ι*]
2. Κατάλογος συμμετεχόντων [*Παράρτημα ΙΙ*]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΖΗΤΗΣΗ [ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ- ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ]

Κατά την έναρξη της συνεδρίασης ο κ. Παραγκαμιάν, **Συντονιστής της Επιτροπής**, και αφού διαπίστωσε απαρτία, καλωσόρισε τους παρευρισκόμενους. Ειδικότερα, ακολούθησε διαλογική συζήτηση:

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Υπάρχει απαρτία, το πρακτικό της 10ης Συνεδρίασης πρέπει να εγκριθεί. Το εγκρίνουμε;

ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΜΑΖΙ

Ναι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Υπήρχε μια διαφωνία, να σας θυμίσω, από τον κύριο Γεωργαλάκη που έλεγε ότι οι υπηρεσίες δεν ήταν ενήμερες και τα λοιπά, και εγώ του έστειλα το email που μου είχε κοινοποιήσει ο Γενικός Διευθυντής του ΟΦΥΠΕΚΑ προς τη Δασική Υπηρεσία, την Αρχαιολογία και την Κτηματική.

Θα ήθελα εδώ να σας ενημερώσω σχετικά με τα θέματα που έχουν προκύψει από την προηγούμενη συνεδρίαση. Να ξεκινήσω με το ότι, έχουμε πάρει παράταση με απόφαση της Γραμματέως Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως Επιτροπή για 2 επιπλέον χρόνια, όσο δηλαδή θα κρατήσει η ΚΥΑ η οποία επίσης έχει παραταθεί για 2 χρόνια. Για την παράταση της ΚΥΑ, έπρεπε να προσαρμοστεί ο υπολειπόμενος προϋπολογισμός, που σας θυμίζω ότι ήταν 600.000€ από την Περιφέρεια. Επομένως διατηρούνται αυτά τα ποσά και έφυγαν διάφορες δράσεις, οι οποίες δεν υπήρχε δυνατότητα να υλοποιηθούν. Διατηρήθηκαν κάποιες δράσεις του σχεδίου, όπως θα σας διαβάσω ενδεικτικά: Παρακολούθηση οικοτόπων και ειδών προτεραιότητας, υλοποιείται. Χαρτογράφηση και παρακολούθηση θαλάσσιων οικοτόπων, υλοποιείται. Απομάκρυνση ζώων και ξενικών φυτών, υλοποιείται. Μελέτη καθορισμού αριθμού, εποχής και ωρών ημερήσιας διαμονής επισκεπτών, μαζί με το Σχέδιο Φύλαξης, επίσης υλοποιούνται. Τώρα προβλέπονται επίσης συγκεκριμένες διαχειριστικές δράσεις, διατήρησης οικοτόπων, κατάλυμα διαμονής φυλάκων και επισκεπτών για λόγους επιστημονικής έρευνας και διαχείρισης, σταθμός κλιματικής αλλαγής, μελέτη και εφαρμογή συστήματος διαχείρισης απορριμμάτων, που θα πρέπει να αποσαφηνιστεί τι ακριβώς αφορά γιατί το ιδανικό είναι να μην παράγονται σκουπίδια επάνω στο νησί, καθώς και δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και δημοσιοποίησης των δεδομένων στην ιστοσελίδα της Αποκεντρωμένης. Αυτές είναι οι δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν τα επόμενα δύο χρόνια.

Επίσης να σας ενημερώσω ότι, η Αρχή Διαφάνειας διεξήγαγε έρευνα για τα προβλήματα του νησιού και το πως έχουν δραστηριοποιηθεί οι υπηρεσίες, και έχει κάνει μία σειρά από προτάσεις και παραιτήσεις προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Στο Δήμο για παράδειγμα, υποδεικνύει ότι πρέπει να απομακρύνει τα σκουπίδια, δηλαδή όλα τα απορρίμματα ανεξαρτήτου μεγέθους. Για τη Δασική Υπηρεσία γράφει ότι δεν εποπτεύει το νησί και ότι πρέπει να χρησιμοποιεί το σκάφος. Θα δούμε πως θα πάει γιατί, μέχρι στιγμής, δεν έχει γίνει τίποτα. Θα επανέλθουμε στην αρχή να πούμε πως συνεχίζουμε τώρα. Έχουν γίνει διάφορες κινήσεις και έγγραφα, δηλαδή ξαναστείλαμε επιστολή στο χρονικό διάστημα από την προηγούμενη συνάντηση στον Αντιπεριφερειάρχη κύριο Ανδρουλάκη

γιατί είχε υποσχεθεί ότι θα έκανε μία επιτροπή για να μετρηθούν τα ογκώδη απορρίμματα επάνω στο νησί, ώστε να προϋπολογίσουμε το κόστος και εν πάση περίπτωση να απομακρυνθούν. Επιπλέον, είναι σε εξέλιξη διάφορα δικαστήρια και, όπως ξέρετε δεν έχει προχωρήσει κάτι, δηλαδή εγώ δεν γνωρίζω κάτι νεότερο. Σχετικά με την κίνηση που είχε το νησί, μας έστειλε το Λιμεναρχείο τα στοιχεία σύμφωνα με τα οποία, συνολικά και κατά τη φετινή διάρκεια της τουριστικής περιόδου, κινήθηκαν με τα πλοία 16.000 επισκέπτες στο νησί.

Ένα τελευταίο που θέλω να σας πω είναι ότι, έχουν απομακρυνθεί σχεδόν όλα τα υλικά κατεδάφισης που καθάισε ο Ζαχαράκης και όλα τα σκουπίδια που υπήρχαν στην ευρύτερη περιοχή του Σπήλιου, καθώς και οι σκελετοί των ομπρελοκαθισμάτων που είχαν συγκεντρωθεί στου Βουγιού Μάτι, από τον ίδιο. Στη συνέχεια, θα έλεγα είναι να μας ενημερώσουν οι μελετητές για το πως προχωράνε οι δράσεις τους, τι βοήθεια χρειάζονται και εάν μπορεί να συνεισφέρει η Επιτροπή καθώς οι ανάδοχοι έχουν επιπλέον αναλάβει και την υποχρέωση της ενημέρωσης του κόσμου με ομιλίες ή άλλους τρόπους.

Λοιπόν, να αρχίσουμε με τον κ. Δρετάκη από το ΜΦΙΚ.

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Ναι, είναι το κείμενο που σας έδωσα για να διαβαστεί. Στην παρακολούθηση ουσιαστικά τελειώσαμε όσα είχαμε υποχρέωση να κάνουμε, βρήκαμε διάφορα ενδιαφέροντα στοιχεία, αυτά που σας γράφω περίπου, εμπλουτίστηκε ο κατάλογος ανά περιοχή, έχουμε δει κάποια πράγματα για την ορνιθοπανίδα, πως ήταν το νησί και πως εξελίσσεται, τι σχέση έχει με την διαχείριση που γίνεται τώρα, κάποια είδη που εμφανίστηκαν στο νησί δεν τα περιμέναμε να εμφανιστούν, ας πούμε ο ποταμοσφυρική που σχετίζεται καθαρά με την επισκεψιμότητα του νησιού πάνω στις αμμοθίνες. Όσο υπήρχε πληθώρα κόσμου από Μάιο έως και Ιούνιο, που ανέβαιναν και ποδοπατούσαν τις αμμοθίνες, δεν μπορούσε αυτό αλλά και άλλα είδη να έχει βέβαια φύλλισμα στο νησί. Είναι ένα ενδεικτικό είδος, που επηρεάζεται από την παρουσία του κόσμου. Είδαμε επίσης 5, 6 φωλιές θαλάσσιας χελώνας που είναι σημαντικός αριθμός για αυτό το μέγεθος νησιού. Ήταν ενεργές φωλιές, με αυγά. Φέτος ήταν κυρίως στο Χατζηβόλακα, στην βόρεια παραλία, ενώ πέρσι ήταν στις νότιες παραλίες.

Είδαμε ποιες θέσεις είναι πιο σημαντικές για τα μεταναστευτικά πουλιά γενικότερα, κάναμε μια αναλυτική μελέτη χωροθέτησης των οικοτόπων και των ενδιαιτημάτων τους. Σχετικά με τα θέματα της βλάστησης, θα μιλήσει αναλυτικότερα η Χριστίνη Φουρναράκη από το ΜΑΙΧ. Η ξήρανση τώρα φαίνεται καθαρά ότι είναι θέμα του νερού, της ανομβρίας. Μπορεί ως ΜΦΙΚ να μην είμαστε ειδικοί στο θέμα, αλλά παρόμοιες καταστάσεις έχουμε δει και αλλού στην Κρήτη, δηλαδή αρκεύθους που ξεραίνονται και μετά από δυο χρόνια τους ξαναβλέπουμε πράσινους. Σε διάφορες περιοχές έχει συμβεί αυτό, απλά στη Χρυσή είναι πολύ πιο δύσκολο να επανέλθει γιατί είναι μικρό νησί και είναι πιο δύσκολο να έχει τόση βροχή για να επανακάμψει γρήγορα. Σχετικά με αυτά που λέγονται για ξηράνσεις από έντομα και λοιπά, θεωρώ ότι τα έντομα που προσβάλουν δευτερογενώς τη βλάστηση επειδή βρίσκουν αδύναμα τα φυτά.

Στις αμμοθίνες είδαμε σαφώς βελτίωση. Έχει ήδη βελτιωθεί το θέμα κυρίως στις πρωτογενείς αμμοθίνες, δηλαδή στην παραλία έχουν εμφανιστεί νέα φυτά που δεν μπορούσαν να βγουν πριν. Καταπατούνταν πάρα πολύ η άμμος τόσο από τους ανθρώπους όσο και από τα οχήματα. Η χρήση των γουρούνων στο νησί ήταν καταστροφική. Τραυμάτιζαν και τους κέδρους, το ριζικό τους σύστημα. Κάτω από τους κέδρους έχει πια σήμερα αναπτυχθεί νέα βλάστηση. Δηλαδή πρωτογενής βλάστηση. Η επανάκαμψη είναι σαφής, το δείχνουν και οι άλλοι οργανισμοί στις αμμοθίνες.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Να σημειώσω ότι έχει συσσωρευτεί και πολύ οργανική ύλη πάνω στις αμμοθίνες. Το είδαμε όταν πήγαμε και μου έκανε μεγάλη εντύπωση.

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Επίσης ένα άλλο, που το θυμήθηκα τώρα, είναι η Ulva, αυτό το θαλάσσιο φυκος που είχε αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό στην παραλία Βουγιού Μάτι επειδή εκεί λειτουργούσε η ταβέρνα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Αυτό είναι το λεγόμενο μαρούλι της θάλασσας, που αναπτύσσεται όταν έχει πάρα πολλά οργανικά και υπάρχει ευτροφισμός.

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Αυτό σχεδόν εξαφανίστηκε τώρα. Στο ίδιο σημείο σήμερα βλέπεις πέντε-έξι μικρές συστάδες με Ulva ενώ πριν ήταν γεμάτος εκεί ο θαλάσσιος χώρος. Δείχνει κάτι αυτό. Η εξάπλωση κάποιων ξενικών φυτών συνεχίζεται και πρέπει οπωσδήποτε να γίνει κάτι δραστικό για να τα απομακρύνουμε.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Συγγνώμη, στη μελέτη σας θα παραδοθεί κάποια λίστα με τα ξενικά φυτικά είδη που υπάρχουν πάνω στο νησί;

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Θα τα πούμε στις γενικές προτάσεις, παραθέτοντας έναν σχετικό κατάλογο. Είναι σχετικό τι θεωρούμε καλό και τι κακό στη φύση. Για παράδειγμα, τα αλμυρίκια είναι ξενικά. Ωστόσο εμείς οι ορνιθολόγοι χαιρόμαστε να τα βλέπουμε γιατί πάνε τα πουλιά.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Ναι, είναι ωφέλημα.

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Ωφελιμότητα και αναγκαία μάλλον, γιατί εκεί βρίσκουν και τροφή. Πιστεύω ότι, γι' αυτό το λόγο, πρέπει να διατηρηθούν κάποια από αυτά που υπάρχουν, ίσως τα πιο ώριμα. Επίσης, ένα άλλο που έχει προταθεί αλλά νομίζω ότι δεν πρέπει να γίνει, είναι το σφράγισμα των πηγαδιών με τσιμέντο. Αυτό δεν πρέπει να γίνει σε καμιά περίπτωση. Τα πηγάδια έχουν μέσα πάρα πολύ ζωή. Όλα τα ερπετά του νησιού εκεί πάνε. Να γίνει μια τέτοια κατασκευή- με δίχτυ ή ξύλινη με κενά- που να μπορούν να μπουν τα ερπετά μέσα στα πηγάδια, αλλά βέβαια να μην χρησιμοποιούνται για να παίρνουμε νερό. Το σφράγισμα θα είναι καταστροφικό για πολλούς πληθυσμούς και για σημαντικά είδη προστατευόμενα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

κ. Δρεττάκη, έχετε κάνει αλλαγή σε οριοθετήσεις οικότοπων;

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Έχουμε κάνει κάποια πράγματα αλλά επειδή ο προσδιορισμός των οικότοπων γίνεται από την εποπτεία, θα έλεγα να αφήσουμε την εποπτεία να το κάνει. Εμείς αυτό που λέμε είναι ότι πρέπει να αλλάξουν κάποια πράγματα, παραδείγματος χάρη στο Μικρονήσι που πραγματικά είναι

ψευδοστέππα. Έχει δηλαδή τα φυτά της ψευδοστέππας. Ενώ, το μεγαλύτερο τμήμα της αλυκής μοιάζει να είναι ψευδοστέππα αλλά το υπόλοιπο είναι εντελώς χέρσο, χωρίς καθόλου φυτά. Δεν το λες ακριβώς ψευδοστέππα, κατά την άποψή μου. Αποτυπώνουμε στη μελέτη κάποια τέτοια πράγματα, γιατί είναι θέμα προστασίας. Στο Μικρονήσι πρέπει να απομακρυνθούν τα κουνέλια. Τα κουνέλια δεν είναι αγριοκούνελα, είναι ήμερα κουνέλια τεράστια σε μέγεθος, έχουν καταλάβει όλες τις τρύπες που παλαιότερα φώλιαζαν οι Αρτέμηδες και οι Μίχοι. Πρέπει να γίνει πρόγραμμα εξόντωσης και των αρουραίων. Ειδικά για το Μικρονήσι, καλό θα ήταν να αποφεύγεται κάθε προσέγγιση σκάφους. Γιατί τα σκάφη μεταφέρουν ποντίκια και αρουραίους. Και στη Χρυσή υπάρχουν κουνέλια, αλλά όχι πολλά. Ο λαγός δεν είναι τόσο πρόβλημα γιατί δεν σκάβει.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Πιστεύω ότι όλοι οι μελετητές, θα πρέπει να προβούν σε κοστολόγηση των προτάσεων που κάνουν, και για τα προτεινόμενα μέτρα να κοιτάν ένα βήμα πριν και ένα βήμα μετά. Δηλαδή, αυτό χρειάζεται αδειοδότηση, τι αδειοδότηση θέλει και από που μπορεί να χρηματοδοτηθεί η υλοποίηση της πρότασης;

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Η κοστολόγηση των προτάσεων δεν είναι στην σύμβασή μας. Δεν ξέρω το κατά πόσο θα μπορούμε να το κάνουμε.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Αν δεν κοστολογείς αυτό που προτείνεις, πώς θα χρηματοδοτηθεί η υλοποίηση; Πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μία τάξη μεγέθους του κόστους. Έστω μία εκτίμηση.

ΔΡΕΤΑΚΗΣ Μ.

Να ολοκληρώσω με τη διαχείριση των επισκεπτών. Η πρότασή μας είναι, αν γενικεύσουμε τις επισκέψεις πέρα από το περιορισμένο τμήμα που επιτρέπεται τώρα στις παραλίες, δηλαδή αν κάποια στιγμή στο μέλλον αυτό επιτραπεί, θα πρέπει να γίνει με σχέδιο και με ανθρώπους εξειδικευμένους και εκπαιδευμένους σχετικά με τι θα δείχνουν στους επισκέπτες. Δηλαδή να μη γίνεται μαζικά αυτή η επίσκεψη στα ενδότερα του νησιού. Μόνο σε συγκεκριμένες διαδρομές και με ανθρώπους οι οποίοι θα είναι γνώστες του αντικειμένου.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Ευχαριστούμε. Παρακαλώ την κυρία Χριστίνη Φουρναράκη από το ΜΑΙΧ να πάρει τον λόγο.

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Χ.

Εκ μέρους του ΜΑΙΧ, γειά σας. Να σας πούμε και εμείς σε ποια φάση βρισκόμαστε. Ενώ θα έπρεπε να είχαμε παραδώσει, συζητάμε με τον κύριο Ρουκουνάκη από την Αντιπεριφέρεια Λασιθίου για μία χρονική παράταση. Δεν γνωρίζω πότε το ΜΦΙΚ θα τελειώσει, αλλά εμείς προγραμματίζουμε μέχρι το τέλος του έτους να έχουμε παραδώσει τρεις μελέτες. Η πρώτη μελέτη αφορούσε στον κατάλογο της χλωρίδας του νησιού καθώς και στην επικαιροποίηση αυτού του καταλόγου. Στη μελέτη αυτή, δεν λάβαμε υπόψιν μας την Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη που είχε κάνει το Μουσείο για τη χλωρίδα το 2015, και τώρα θα την εντάξουμε στην καινούργια έκθεση που θα παραδώσουμε. Και εδώ θέλω να πω ότι επιβεβαιώσαμε εν μέρει, καθώς δεν μπορούσαμε μέσα σε ένα μόνο έτος να το κάνουμε, όλη τη χλωρίδα του νησιού η οποία είναι 275 περίπου είδη φυτών, και στο Μικρονήσι 71. Επισκεφτήκαμε το νησί 5 φορές, σε συνεργασία με τους ερευνητές του Μουσείου στις επισκέψεις αυτές. Στα πλαίσια αυτής της μελέτης, θα σας εκθέσω περιληπτικά τα πρώτα αποτελέσματα.

Βρήκαμε 9 νέα είδη πάνω στη Χρυσή 3, όπως το καλάμι (*Arundo donax*), το αλμυρίκι του Νείλου (*Tamarix nilotica*) που χρησιμοποιείται ευρέως στις αναδασώσεις από τις Διευθύνσεις Δασών της Κρήτης, καθώς και 4 νέα είδη στο Μικρονήσι. Στο πλαίσιο της συλλογής σπερμάτων έγιναν 12 συλλογές, εκ των οποίων 7 ικανοποιητικές από τα σημαντικά είδη που είχαμε θέσει στη πρώτη φάση του έργου. Δημιουργήσαμε μόνοι μας επιφάνειες παρακολούθησης για 5 σημαντικά είδη φυτών. Και επίσης ασχοληθήκαμε με το είδος *Carprobrotus* που είναι το γνωστό μπούζι, το οποίο απομακρύνθηκε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου του JUNICOST, αλλά όχι με ικανοποιητικό τρόπο. Για την ικανή αντιμετώπιση του χρειάζεται να γίνει ειδική μελέτη. Επίσης πρέπει να απομακρυνθούν τα νέα πεύκα που βγαίνουν στο νησί, σύμφωνα με προτάσεις που είχαν γίνει πάλι στο JUNICOST, αλλά όχι τα ώριμα πεύκα που φύονται στο νησί και είναι λίγα. Και τέλος, θέλω να πω σχετικά με τις καλαμωτές και για το έργο που είχε γίνει για τη δημιουργία των αμμοθινών στο βόρειο τμήμα του νησιού. Στο πλαίσιο τότε της υλοποίησης του JUNICOST είχε γίνει χαρτογράφηση της διάβρωσης, από μηχανικούς του Πολυτεχνείου Κρήτης που εντόπισαν τις περιοχές, κυρίως στο βόρειο τμήμα του νησιού όπου υπήρχε μεγάλη συγκέντρωση τουριστών, με αποτέλεσμα να εξαφανιστούν όλες σχεδόν οι αμμοθίνες. Αυτή η καταστροφή των πρόσθιων αμμοθινών είχε ως αποτέλεσμα να υποβαθμιστεί ο οικότοπος προτεραιότητας πίσω από αυτές. Στο πλαίσιο του προγράμματος JUNICOST, είχαν επιλεγεί προς αποκατάσταση 14 τμήματα των 20 μέτρων, και τόσο τη δασοτεχνική μελέτη όσο και την υλοποίηση του έργου είχε κάνει η Διεύθυνση Δασών Λασιθίου. Αυτά τα μέτρα απέδωσαν κατά τη γνώμη μας, δηλαδή τώρα παρακολουθήσαμε ότι στο κέντρο και ανατολικά του νησιού έχουν δουλέψει και έχουν δημιουργηθεί αμμοθίνες και επίσης παρατηρήσαμε ότι ήδη έχουν εγκατασταθεί φυσικά εκεί κάποια αμμόφιλα είδη. Δηλαδή παρατηρούμε συγκράτηση των αμμοθινών αλλά αυτό χρειάζεται να το ξαναδούμε γιατί, κατά τη γνώμη μας, είναι πολύ σημαντικό να αποκατασταθεί επίσης η Βορειανατολική πλευρά. Τέλος, θα επιθυμούσα τη συνέχιση της συνεργασίας μας με το Μουσείο πάνω στη χλωρίδα του νησιού. Για να δημιουργήσουμε ένα κατάλογο σύγχρονο και επικαιροποιημένο, σύμφωνα με τα νέα δεδομένα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Τα έργα που είχαν γίνει τότε από το JUNICOST, και μιλάω για τους ανεμοφράκτες, χρειάζονται πλέον;

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Χ.

Οι ανεμοφράκτες πρέπει να ξαναφτιαχτούν κατά τη γνώμη μου, είναι απαραίτητο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Για πόσο χρονικό διάστημα θεωρείς;

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Χ.

Αυτές οι πρωτογενείς αλλά και οι δευτερογενείς θίνες πρέπει να αποκατασταθούν σε αυτές τις θέσεις που υπάρχει πρόβλημα με την αιολική διάβρωση. Νομίζω ότι οι ανεμοφράκτες βοηθούν πάρα πολύ, όπως είχε σχεδιαστεί και υλοποιηθεί με το JUNICOST.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Αν δει κανείς στο Google Earth, οι ανεμοφράκτες έχουν μπει παράλληλα στην παραλία αλλά ο αέρας δεν φυσάει κάθετα στους ανεμοφράκτες, επομένως η άμμος σωρεύεται στο πλάι.

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Χ.

Αυτό γίνεται κυρίως στην ανατολική πλευρά. Για να γίνει σωστή τοποθέτηση, πρέπει να προηγηθεί ειδική που να προσδιορίζει τους ανέμους και να παράγει το σχετικό διάγραμμα. Για τόσο μικρή όμως έκταση, θεωρώ ότι μπορεί να μούνε περισσότεροι ανεμοφράκτες με την κατάλληλη κλίση.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Να σας ρωτήσω κάτι ακόμα. Το είδος *Periploca*, με βάση τα στοιχεία που έχετε σήμερα και συγκριτικά με παλιότερα από την περίοδο του JUNICOST, έχει αυξηθεί;

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Χ.

Σχετικά με το είδος *Periploca*, έχει γίνει μια δημοσίευση από τον συνάδελφο Γιώργο Καζάκη με την Πηνελόπη Δεληπέτρου από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας, και έχουν περιγράψει μια φυτοκοινωνία της *Periploca agustifolia* με το *Juniperus turbinata* που είναι η φυτοκοινωνία που συναντάμε στο κεντρικό μέρος του νησιού. Αυτή πάντα υπήρχε εκεί, κατά την άποψη μου, αλλά παλιότερες σχετικές μετρήσεις δεν υπάρχουν για να γνωρίζουμε πόσο έχει επεκταθεί. Το σίγουρο είναι ότι πρέπει να έχουμε μετρήσεις για να αποδείξουμε ότι το φυτό αυτό εξαπλώνεται εις βάρος του *Juniperus turbinata*. Στις επιφάνειες που έχουμε εγκαταστήσει, παρακολουθούμε και την *Periploca* και το *Juniperus*, για να δούμε αν το είδος πραγματικά αυξάνεται εις βάρος των άλλων ειδών. Επίσης ήθελα να πω για τους διαδρόμους που έγιναν με το JUNICOST, οι οποίοι τώρα έχουν απομακρυνθεί. Όταν εφαρμόστηκε το έργο το 2008, αντιλαμβάνεστε ότι υπήρχαν ήδη αυτές οι διαδρομές που ακολουθούσε όλος ο κόσμος. Έγινε προσπάθεια ώστε τουλάχιστον να μην ποδοπατείται η άμμος και να προστατευτεί με την κατασκευή ενός διαδρόμου, ο οποίος ήταν υπερυψωμένος και με διάκενα. Αν θέλετε τη γνώμη μας, εννοείται ότι δεν πρέπει να περνούν οι επισκέπτες μέσα από τις αμμοθίνες. Θα πρέπει να σχεδιαστούν και να οριοθετηθούν άλλα μονοπάτια, εκτός του οικοτόπου προτεραιότητας.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Στην περίπτωση που από δω και στο εξής η επισκεψιμότητα και η πρόσβαση θα γίνονται υπό ελεγχόμενες συνθήκες, θεωρείτε ότι χρειάζεται να υπάρχουν ανεμοφράκτες για την ανασύσταση των αμμοθινών ή μετά θα μπορεί το οικοσύστημα να επανέλθει από μόνο του;

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Χ.

Ναι, νομίζω ότι χρειάζεται μια τέτοια βοήθεια, καθώς και να σταματήσει η κίνηση τροχοφόρων μέσα στον οικοτόπο. Σίγουρα πάντως η κατάσταση είναι πολύ καλύτερη απ' ό,τι στο παρελθόν.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Όπως προείπα, πιστεύω ότι οι προτάσεις που θα κάνετε κι εσείς, πρέπει να έχουν εκτός της περιγραφής και ένα κοστολόγιο. Πρέπει να περιγράφετε τη διαδικασία, ένα χρονοδιάγραμμα και πόσο κοστίζει αυτό.

ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ Χ.

Όπως είπε και ο κύριος Δρεττάκης, δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο στη σύμβασή μας, η οποία αφορά προτάσεις διαχείρισης, αλλά και την αξιολόγηση των προηγούμενων διαχειριστικών μέτρων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Σας ευχαριστούμε πολύ. Η κυρία Κουλούρη από το ΕΛΚΕΘΕ έχει το λόγο.

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Εμείς οι ερευνητές του ΕΛΚΕΘΕ, πήγαμε στην περιοχή τον Απρίλιο με το ερευνητικό σκάφος "ΦΙΛΙΑ". Κάναμε καταρχάς χαρτογράφηση των λιβαδιών της Ποσειδωνίας, που αυτό ήταν και το πιο σημαντικό και, όπως είχε διατυπωθεί στην Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη, τα λιβάδια της Ποσειδωνίας εκτείνονται περίπου από τα 10, 12 μέτρα και φτάνουν μέχρι τα 35 μέτρα περίπου. Το επιφανειακότερο όριο βρέθηκε γύρω στα 8 μέτρα βάθος, ενώ φτάνει μέχρι βάθους 37 μέτρων. Δηλαδή, βρέθηκαν συστάδες Ποσειδωνίας εκεί που με το "ΦΙΛΙΑ" καλύψαμε από τα 10 μέχρι τα 50 μέτρα βάθος. Για τα ρηχότερα χρησιμοποιήθηκαν drones και ROVs αλλά έως τα 10 μέτρα βάθος δεν υπάρχουν συστάδες Ποσειδωνίας, παρά μόνο σε δύο θέσεις που είναι ανάμεσα στα δύο νησιά, στη Χρυσή και στο Μικρονήσι. Υπάρχουν εκεί κάποιες συστάδες οι οποίες έχουν χαρτογραφηθεί και επίσης, υπάρχει και άλλη μια περιοχή πλούσια στα δυτικά του νησιού που και αυτή έχει χαρτογραφηθεί. Γύρω από τη Χρυσή, ο βυθός είχε απογυμνωθεί μέχρι βάθους 10 μέτρων. Φαίνεται όμως ότι παλιότερα υπήρχαν φύκη, κατά βάση το *Cystoseira* που είναι ένα Μακροφύκος της Μεσογείου. Όμως ο βραχώδης πυθμένας είναι γυμνός και, ως ένα μεγάλο βαθμό, αυτό οφείλεται στην παρουσία των ψαριών "Γερμανός". Υπάρχει επίσης και ένα ξενικό είδος αχινού σε αρκετά μεγάλες ποσότητες σε αυτή την περιοχή. Επίσης πολλά λεοντόψαρα και λαγοκέφαλοι. Το μέρος έχει πολύ μεγάλους πληθυσμούς από αυτά τα είδη. Εμείς προτείνουμε κάποιες στοχευμένες δράσεις για να υπάρξει ελαχιστοποίηση της εξάπλωσης τους στην περιοχή, τόσο για τον αχινό όσο και για το Λεοντόψαρο που τρώγεται. Από την άλλη, ο Λαγοκέφαλος είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση, γιατί καταστρέφει τα εργαλεία των ψαράδων αλλά και γι' αυτό το είδος θα προτείνουμε μια δράση. Παρατηρήσαμε ότι το μέρος έχει αυτή την ροζ άμμο, η οποία έχει παρατηρηθεί και στο Ελαφονήσι και στο Μπάλο, κάτι το οποίο είναι άξιο να αναφερθεί. Αυτή η ροζ άμμος οφείλεται σε κάποια πολύ μικρά είδη οργανισμών, τα οποία αναπτύσσονται στους βλαστούς της Ποσειδωνίας, και πολλές φορές ξεπατώνονται και βγαίνουν με τα ρεύματα και στην παραλία. Δηλαδή παρατηρήσαμε ότι υπάρχει και στην παραλία αλλά και σε θαλάσσιο βάθος 15 μέτρων. Σχετικά με τις κοινωνίες των μαλακίων που βρίσκουμε στην παραλία, βρήκαμε πολλά περισσότερα είδη από αυτά που είχαν βρεθεί παλιότερα στην Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη. Εμείς επικεντρωθήκαμε στη βόρεια παραλία γιατί έχει τη μεγαλύτερη έκταση. Τα είδη είναι αρκετά και φαίνεται ότι υπάρχουν ευνοϊκές συνθήκες αλλά, με βάση την αρχή της προληπτικότητας, καλό είναι να μη συλλέγονται. Για τα ψάρια, δεν βρέθηκαν καθόλου τουλάχιστον στα ρηχά, η Κουτσομούρα και το Μπαρμπούνη, τα οποία ήταν αναμενόμενο να βρεθούν. Καθόλου! Οπότε εκεί θεωρούμε ότι είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα.

ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ Ε.

Ούτε σκυλόψαρα;

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Δεν βρήκαμε.

ΜΙΧΕΛΑΡΑΚΗΣ Ε.

Και που οφείλετε αυτό; Στο ότι δεν υπάρχουν ψάρια;

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Τα Λεοντόψαρα τρώνε ακόμα και τα μικρά ψαράκια. Τα αφανίζουν.

ΜΙΧΕΛΑΡΑΚΗΣ Ε.

Ο βυθός εμφανίζει προβλήματα από τις άγκυρες των πλοίων;

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Ναι, βέβαια. Η Ποσειδωνία, παρόλο που η έκταση της είναι αρκετά μεγάλη, δείχνει να έχει μία μέτρια κατάσταση και τα λιβάδια φαίνονται πιεσμένα. Προσπαθήσαμε να το διερευνήσουμε, ρωτώντας τους ψαράδες να μας πουν αν πηγαίνουν εκεί και ψαρεύουν. Μας είπαν ότι δεν πηγαίνουν. Φαίνεται ότι οι άγκυρες από τα διάφορα σκάφη που επισκέπτονται το νησί, έχουν προκαλέσει ζημιά. Έχουμε βρει κάποια ίχνη από σύρσεις. Χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση η κατάσταση των λιβαδιών της Ποσειδωνίας που, έτσι κι αλλιώς, είναι ένα σύστημα το οποίο πρέπει να προστατευτεί. Σίγουρα θα προτείνουμε την ένταξη αυτής της θαλάσσιας περιοχής στο καθεστώς Natura 2000.

ΜΙΧΕΛΑΡΑΚΗΣ Μ.

Όπως είχε πει, σε μια προηγούμενη συνεδρίαση ο κύριος Χηνόπουλος χρειάζονται κάποια αγκυροβόλια;

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Ναι, θα προτείνουμε τρεις θέσεις, μία θέση στα βορειανατολικά, μία στα ανατολικά και μία νοτιοανατολικά.

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ Π.

Μιλάμε για τα μεγάλα σκάφη, τα μικρά δεν χρειάζονται αγκυροβόλιο.

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Το να πετάνε την άγκυρα οπουδήποτε, αυτό πρέπει να αποφευχθεί. Δηλαδή πρέπει να πηγαίνουν σε αγκυροβόλιο. Αν εξαιρέσουμε της δύο θέσεις της Ποσειδωνίας μεταξύ των δύο νησιών, στα ανατολικά θα προταθεί τουλάχιστον ένα αγκυροβόλιο. Βορειοδυτικά δεν ενδείκνυται γιατί το πιάνει ο καιρός. Ρηχότερα από τα 10 μέτρα βάθος μπορούν να πλησιάζουν και να αγκυροβολούν τα μικρά σκάφη γιατί δεν υπάρχει Ποσειδωνία.

ΓΕΩΡΓΑΛΑΚΗΣ Ε.

Καλημέρα και από μένα και συγγνώμη για την παρέμβαση, επειδή σας ακούω διακεκομμένα λόγω της σύνδεσης. Εν πάση περιπτώσει, το θέμα της πλωτής εξέδρας που είχαμε αναφέρει παλιότερα το έχουμε απορρίψει, γιατί τώρα γίνεται συζήτηση για αγκυροβόλια;

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Εμείς προτείνουμε θέσεις για αγκυροβόλια.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Μικρά αγκυροβόλια έτσι κι αλλιώς χρειάζονται γιατί προσεγγίζουν κι άλλα πλοία. Κυρία Κουλούρη, ο βυθός γενικά έχει ενδιαφέρον; Έχει ενδιαφέροντα στοιχεία, τα οποία θα μπορούσαν να σημανθούν κατάλληλα για κάποιον που θέλει να κάνει μια διαδρομή μέσα στο νερό;

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Αμα αφήσουν ήσυχο το μέρος, θα ανακάμψει. Δηλαδή φαίνεται το μέρος να είναι πολύ πιεσμένο. Οι δύτες μου είπαν ότι τέτοιο πράγμα δεν έχουν ξαναδεί. Από την άποψη ότι δεν έχει φύκια για να πάνε τα μικρά ψαράκια, είναι πάρα πολύ πιεσμένο οικοσύστημα και ο βράχος γυμνός. Φαίνεται όμως ότι και ο ξενικός αχινός και ο "Γερμανός" το έχουν υποβαθμίσει.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Άρα λοιπόν συνοψίζοντας, θα προτείνετε να οριστεί μια προστατευόμενη θαλάσσια περιοχή και κάποιες κατάλληλες θέσεις για να δένουν τα πλοία. Θα προτείνετε επίσης κάποιες δράσεις παρακολούθησης, αφενός μεν για τον έλεγχο πληθυσμού των ξενικών, αφετέρου για την παρακολούθηση του βυθού.

Ευχαριστούμε. Να περάσουμε τώρα στα θέματα Φύλαξης και Φέρουσας Ικανότητας.

ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗΣ Β.

Εμείς έχουμε ήδη παραδώσει από τον Φλεβάρη του 2023 ένα προτεινόμενο Σχέδιο Φύλαξης και Εποπτείας καθώς και την τεχνική έκθεση της Φέρουσας Ικανότητας για το νησί. Προτείναμε κάποιες διαδρομές για περιπολίες, τόσο θαλάσσιες όσο και χερσαίες, κοστολογημένες και αποτυπωμένες σε χάρτες. Προτείνουμε κάποιες μεθόδους, η μία από αυτή είναι η χρήση drone. Πηγαίνοντας εμείς στο πεδίο το προηγούμενο καλοκαίρι, πήραμε ένα βίντεο το οποίο είναι και γεωαναφερμένο, και από αυτό εντόπισε ο κύριος Παραγκαμιάν την παλαιότερη, και πολύ καλά κρυμμένη, 'καβάντζα' πάνω στο νησί! Παραδώσαμε λοιπόν την μελέτη, εν είδει προμελέτης, τον περασμένο Φλεβάρη, και η συνέχεια είναι ότι θα μπει σε διαβούλευση με την αποστολή της το επόμενο διάστημα σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς έτσι ώστε, είτε εγγράφως είτε προφορικά είτε υβριδικά (με μια τηλεδιάσκεψη), να καταλήξουμε στην αναθεωρημένη μορφή της. Εμείς βασιστήκαμε στην ΕΠΜ που είχε κάνει το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας το 2021, σε επικαιροποίηση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης που εκπόνησε το 2015 για το έργο του JUNICOST. Προτείναμε 2 παραλίες, την Πελεγρίνα και αυτήν στου Βουγιού Μάτι, ως επισκέψιμες, εκτιμήσαμε την έκταση σε αυτές που μπορεί να είναι διαθέσιμη για τους επισκέπτες, και υπολογίσαμε ως μέγιστο ημερήσιο αριθμό τα 800 περίπου άτομα στη βόρεια παραλία και 200 περίπου άτομα στη νότια. Πάντα υπό την προϋπόθεση και απαραίτητη συνθήκη ότι το νησί φυλάσσεται καθημερινά και ότι υπάρχουν οι υποδομές απαραίτητες για τους φύλακες. Το βασικό είναι η φύλαξη του νησιού και όχι τόσο ο αριθμός των επισκεπτών. Επίσης πρέπει να υπάρξει σοβαρή καταγραφή των επισκεπτών που πάνε στο νησί γιατί εμείς πήραμε νούμερα και από το Λιμεναρχείο και από το Δήμο που δεν συμφωνούν. Ενδεικτικά θα πω, για το 2021 ο Δήμος έκοψε 58.400 εισιτήρια. Το Λιμεναρχείο μας έδωσε 92.936, δηλαδή 35.000 παραπάνω, και από ότι μου είπαν είναι ακόμα περισσότερα. Δεν μπορείς να σχεδιάσεις σωστά διαχειριστικά μέτρα, αν κανείς δεν γνωρίζει την πραγματική κατάσταση.

ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ Ε.

Εγώ θα ήθελα να ρωτήσω για τον τρόπο φύλαξης του νησιού.

ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗΣ Β.

Έχουμε προτείνει να υπάρχουν 2 φύλακες μόνιμα, τουλάχιστον κατά τους μήνες που επιτρέπεται η επίσκεψη. Το πρόβλημα που υπάρχει σχετικά με τη φύλαξη είναι ότι, δεν ξέρουμε που να προτείνουμε να διαμένουν οι φύλακες πάνω στο νησί. Κάναμε δύο σενάρια, το πρώτο είναι η μεταφορά τους με ένα καλό σκάφος, που θα προσφέρει τη δυνατότητα παραμονής σε αυτό ή να πηγαίνο-έρχεται, και το δεύτερο είναι η εγκατάσταση ενός λυόμενου φυλακίου, που βάλαμε με ενδεικτικό κόστος στις θέσεις που προτείνονται από την Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη. Στείλαμε κάποια ερωτηματολόγια μέσα στον Αύγουστο και απάντησαν περίπου 400 επισκέπτες. Θεωρείτε πως ο ανεξέλεγκτος τουρισμός έχει κάποια σοβαρή επίπτωση στο οικοσύστημα; Το 95% είπε ναι. Συμφωνείτε να εγκατασταθούν σε μία ή δύο παραλίες, προσωρινές υποδομές σκίασης για να αποφευχθεί η διασπορά των επισκεπτών στους αρκέυθους για αναζήτηση σκιάς; Το 37% είπε ότι συμφωνεί απόλυτα. Το 22% είπε ότι συμφωνεί μεν, αλλά πιστεύει ότι έτσι το νησί χάνει το χαρακτήρα

της ημιάγριας ομορφιάς και γίνεται ένας συμβατικός προορισμός. Όλοι οι υπόλοιποι ουσιαστικά δεν επιθυμούν μια τέτοια λύση. Εμείς προτείνουμε δυο σενάρια φύλαξης που περιγράφουν τη συχνότητα που θα γίνονται οι περιπολίες και πόσο περίπου θα είναι το κόστος τους. Ως παραδοτέο είχαμε και τη δημιουργία ενός ορθοφωτοχάρτη υψηλής ανάλυσης. Το προηγούμενο καλοκαίρι πετάξαμε και δημιουργήσαμε ένα τέτοιο αλλά θεωρώ ότι ίσως θα έπρεπε να γίνεται κάθε χρόνο κάτι αντίστοιχο. Με την τακτική διαδοχή των ορθοφωτοχάρτων βλέπεις πεντακάθαρα όλες τις μεταβολές στο οικοσύστημα, την κατάσταση της βλάστησης κα. Εμείς το προτείνουμε το drone που θα χρησιμοποιηθεί για τη φύλαξη, να εξυπηρετεί και επιστημονικούς σκοπούς. Επίσης το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι ένα ιδιότυπο πρόβλημα. Αυτή τη στιγμή, ιδιοκτήτης στο Κτηματολόγιο φαίνονται οι ιδιώτες, όχι το Δημόσιο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Η Χρυσή είναι εποικιστική έκταση. Υπάρχουν 14 τεμάχια πάνω στο νησί και η κατάτμηση τους απαγορεύεται. Αυτά δεν μπορούν να κατατμηθούν ή να μοιραστούν, είναι εξ αδιαιρέτου.

ΣΑΜΑΡΙΤΑΚΗΣ Β.

Τις επόμενες μέρες θα στείλουμε τα συμπεράσματα από τις πρώτες μελέτες, και πιστεύουμε ότι είναι σκόπιμο να γίνει μια υβριδική διαβούλευση-παρουσίαση με όλους τους φορείς. Μετά τη διαβούλευση αυτή, και μέχρι το Μάρτιο που λήγει η σύμβασή μας, θα διαβιβαστεί το αναθεωρημένο Σχέδιο Φύλαξης και Φέρουσας Ικανότητας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Θέλω να βάλω στο τραπέζι το θέμα της εξωστρέφειας όλων των δράσεων του Σχεδίου. Θα μπορούσε ο κάθε μελετητής, ας πούμε, να κάνει τη δική του παρουσίαση, ή θα μπορούσαμε όλοι μαζί σε μία ή δύο ενημερωτικές ημερίδες;

ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ Μ.

Δύο θέματα είναι, τα αποτελέσματα και οι προτάσεις. Μπορούν να παρουσιαστούν σε μία ή δύο ημερίδες.

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Μετά τον Μάρτη.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Θα ήθελα εδώ να θέσω ενώπιον της Επιτροπής το θέμα των Προγραμματικών Συμβάσεων με την Αντιπεριφέρεια Λασιθίου και ειδικότερα για την παράταση τους, μετά και την παράταση ισχύος του Σχεδίου Δράσης. Αναφέρομαι ειδικά και στον Γιάννη Γουλιδάκη ως πρόεδρο της επιτροπής παραλαβής για το έργο του Βασίλη Σαμαριτάκη, ο οποίος είναι ο ανάδοχος του έργου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη Χρυσή. Τον προηγούμενο Σεπτέμβριο εκδόθηκε το νέο ΦΕΚ για το Σχέδιο Δράσης, 2 μέρες νομίζω πριν την λήξη του προηγούμενου, σύμφωνα με το οποίο το σχέδιο παρατείνεται για 2 επιπλέον χρόνια, συνεχόμενα από τη λήξη του πρώτου, έτσι ώστε να γίνουν όλες οι αναγκαίες μελέτες, να δούμε την εφαρμογή τους πάνω στο νησί, και να υλοποιηθεί ότι επιτρέπεται από υποδομές στη Χρυσή και το Μικρονήσι. Τον Σεπτέμβριο λοιπόν δημιουργήθηκε ένα ιδιότυπο θέμα γιατί οι Ζενεργές Προγραμματικές Συμβάσεις με την Αντιπεριφέρεια Λασιθίου, δηλαδή του ΜΦΙΚ και ΜΑΙΧ, του ΕΛΕΚΘΕ, και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, είχαν ορισμένη διάρκεια όσο και το ισχύον Σχέδιο Δράσης. Επίσης η χρονική αυτή συγκυρία συνέπεσε με την εκλογική περίοδο για την Αυτοδιοίκηση, και δεν υπήρχε η δυνατότητα να γίνει το προβλεπόμενο για την παράταση των Π.Σ.

Περιφερειακό Συμβούλιο, παρότι είχαν έγκαιρα υποβληθεί από τους φορείς αιτήματα παράτασης των συμβάσεων τους. Η αλήθεια είναι ότι εγώ είχα εφησυχάσει σχετικά με τις προγραμματικές συμβάσεις, θεωρώντας ότι η παράταση ισχύος της ΚΥΑ θεράπευσε και αυτό το θέμα. Πληροφορήθηκα όμως ότι από την Αντιπεριφέρεια Λασιθίου δεν εξετάζουν καν το θέμα της παράτασης των Π.Σ. και έχουν προβεί σε ενέργειες λήξης αυτών με βεβαίωση παράδοσης των παραδοτέων! Σε αυτό το πλαίσιο, όπως εγώ προσωπικά έχω ήδη πει και στον Αντιπεριφερειάρχη, και στην κυρία Μαργιούλα, και τώρα σ' εσένα Γιάννη Γουλιδάκη, επειδή πλέον δεν ξέρω πως μπορούμε να εξηγήσουμε την τεκμηρίωση για την παράταση, υπάρχουν ζητήματα νομιμότητας με τις Π.Σ. αυτή τη στιγμή. Το ότι υπάρχουν ανάδοχοι μελετητές-ερευνητές, οι οποίοι βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια της διαδικασίας, δεν δημιουργεί πρόβλημα. Ήδη μιλάμε για εκδηλώσεις και ημερίδες από κοινού. Δεν ξέρω αν θα μπορεί η επιτροπή ή η Αποκεντρωμένη να σηκώσει μόνη όλη αυτή την ευθύνη των ενημερωτικών εκδηλώσεων, χωρίς να υπάρχει σύμπραξη και με τους άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Κατά την άποψη μου, δεν τίθεται μόνο θέμα παράτασης της προγραμματικής με την Αποκεντρωμένη, τίθεται θέμα παράτασης όλων των προγραμματικών συμβάσεων, ακόμα και αν υπάρχουν ενδιάμεσα παραδοτέα. Δύο είναι οι αυστηρές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της πράξης παράτασης προγραμματικής σύμβασης: τα αιτήματα παράτασης να έχουν υποβληθεί πριν την λήξη της σύμβασης, κάτι που έγινε από όλους, και το δεύτερο είναι το εύλογο του χρονικού διαστήματος για να δοθεί αρμοδίως η παράταση, κάτι το οποίο ισχύει καθώς με τις εκλογές το Περιφερειακό Συμβούλιο δεν μπορούσε να συνεδριάσει όλο αυτό το διάστημα. Υποβλήθηκαν έγκαιρα τα αιτήματα παράτασης, οι αρμόδιες επιτροπές μπορούν να τα αξιολογήσουν τώρα και, στη συνέχεια να πάνε στο Περιφερειακό για την απόφαση. Θεωρώ ότι πρέπει να πάνε όλα τα αιτήματα παράτασης στο Περιφερειακό τώρα, εφόσον τεκμηριώνονται σωστά και γίνονται αποδεκτά από τις επιτροπές, χωρίς τίποτα επιπλέον, ούτε εκπρόθεσμες αιτήσεις, ούτε εκπρόθεσμες βεβαιώσεις επιτροπών, γιατί έχουν όλα τα νόμιμα εχέγγυα όπως είναι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Να βάλω κι εγώ ένα ερώτημα, για να γίνει αυτό θα πρέπει να συνεδριάσουν οι τρεις επιτροπές; Θα πρέπει να συνεδριάσουν το ταχύτερο δυνατό ή αυτό έχει γίνει ήδη;

ΓΟΥΛΙΔΑΚΗΣ Ι.

Οφείλω να ενημερώσω όλη την ομήγυρη ότι επειδή είμαι υπεύθυνος για την επιτροπή παραλαβής της Μελέτης Φέρουσας Ικανότητας και Επισκεψιμότητας, η πρόθεσή μου ήταν αρχής εξαρχής να προχωρήσει γρήγορα η παράδοση και να πληρωθεί το πρώτο παραδοτέο, το οποίο ήταν απαραίτητο για να ολοκληρωθεί η οριστική μελέτη, και να έχουμε έναν μπούσουλα να προχωρήσουμε σε επόμενα στάδια και σε επόμενα βήματα. Για την παράταση της σύμβασης δεν είχα καμία όχληση από τον Αντιπεριφερειάρχη κύριο Ανδρουλάκη. Ζήτησα από την κυρία Μαργιούλα να ενημερωθώ για το ζήτημα, καθώς και από την κυρία Κλιματσίδα στο τμήμα Διοίκησης. Αύριο γίνεται το Περιφερειακό Συμβούλιο και θα προλάβουμε ως επιτροπή παραλαβής να εισηγηθούμε την παράταση της προγραμματικής σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση νομίζω ότι πρέπει να επιταχυνθούν όλες οι διαδικασίες, να ενημερωθεί ο κόσμος τουλάχιστον στην Ιεράπετρα για τα τεκταινόμενα. Δεν μπορεί να έχουν περάσει αυτά τα δύο χρόνια, να εκτελούμε το Σχέδιο Διαχείρισης και να κρυβόμαστε. Ποιοι έχουν πρόθεση να βοηθήσουν αυτή την υπόθεση που λέγεται νησί, για να πάμε πραγματικά σε μια διαχείριση αειφόρα. Πάνω στο μοντέλο της δικής μας επιτροπής στηρίχθηκαν άλλες προστατευόμενες περιοχές, για να βγάλουν αποφάσεις πολύ σημαντικές για τους τόπους τους. Αυτό αφορά στα Φαλάσαρνα, στο Μπάλο και στο Λαφονήσι, περιοχές στην Κρήτη που βλέποντας τις δικές μας ενέργειες, προχωρούν και αυτό με κάνει να αισιοδοξώ. Για τον λόγο αυτό ζητώ να έχουμε ανοικτή συζήτηση με τον Περιφερειάρχη, τον πρόεδρο του Περιφερειακού Συμβουλίου και τον Αντιπεριφερειάρχη Λασιθίου, αν προτίθενται στην επόμενη διετία να σκεφτούν τις χρηματοδοτήσεις

που είναι απαραίτητες για τη συνέχιση του Σχεδίου Δράσης καθώς και για το Δήμο της Ιεράπετρας, για να εκπονηθούν οι μελέτες και να κατασκευαστεί όποιος προβλήτας είναι κατάλληλος. Αυτό που δεν έχει διαφανεί όλο αυτό το διάστημα, είναι η πραγματική βούληση της Πολιτείας. Ο Υπουργός Κωστής Χατζηδάκης μάς έβαλε σε αυτή τη διαδικασία, μας ενέπνευσε, αυτός δημιούργησε το όραμα και τις συνθήκες για να δημιουργήσουμε πιλοτικά συνθήκες αειφορίας στη νήσο Χρυσή, και μετά να ακολουθήσουν και άλλες περιοχές. Όμως οφείλει συνολικά η πολιτεία να έχει ουσιαστικά δείγματα γραφής, κυρίως στα ζητήματα που θα προκύψουν από τις εκπονούμενες μελέτες. Τώρα θα πρέπει να πάρει τη σκυτάλη ο κύριος Χατζηδάκης και να διευκρινίσει αν έχει πρόθεση, ως Υπουργός Οικονομικών, να χρηματοδοτήσει τα έργα τα οποία θα προκριθούν. Αν θέλουμε πραγματικά επομένως να κάνουμε δουλειά την επόμενη διετία, ας διαφανεί μέσα από τα αιτήματά μας ότι θέλουμε, πέρα από τις μελέτες που έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί, και την ένταξη των σχετικών μελετών από το Δήμο Ιεράπετρας, και την επίλυση του ιδιοκτησιακού θέματος, και την υλοποίηση των υποδομών που θα προκρίνουν οι μελέτες.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Εγώ ήθελα απλά να ακούσουν ο κύριος Δρετάκης και η κυρία Κουλούρη σχετικά με το ζήτημα νομιμότητας της παράτασης των προγραμματικών συμβάσεων.

ΚΟΥΛΟΥΡΗ Γ.

Εμείς είχαμε διάφορα προβλήματα σχετικά με αυτό που λέτε. Να φανταστείτε πήγαμε τον Απρίλιο με το σκάφος και κάναμε τις δειγματοληψίες, και τα πρώτα χρήματα τα πήραμε αρχές Αυγούστου. Και όχι μόνο τα πήραμε αρχές Αυγούστου αλλά είχαμε από τον ΕΛΚΕ του φορέα μας πρόβλημα γιατί δεν μπορούσαμε να έχουμε περαιτέρω χρηματοδότηση, και ως εκ τούτου καλούμασταν να παραδώσουμε 15 Σεπτεμβρη. Μας δίνεται αυτή η σιωπηρή παράταση από την επιτροπή και ερχόμενο το ΦΕΚ, θεωρήσαμε ότι μπορούσαμε πλέον να έχουμε την παράταση και επίσημα. Μιλώντας με την κυρία Ψόχιου στην Αντιπεριφέρεια, μετά το τηλεφώνημα που μου κάνατε κυρία Κοζυράκη, μας το ανέτρεψε γιατί, λέει, όταν στείλαμε εμείς διαβιβαστικό ότι παραδώσαμε στις 15 Σεπτεμβρίου την έκθεση, θεωρείται ότι παραδόθηκε! Άρα, ποιιά παράταση; Βέβαια, μπορεί με βάση τη διαβούλευση που πρέπει να γίνει, όπως ορίζεται και στην προγραμματική σύμβαση, να παραδοθούν όλα τα τελικά στη συνέχεια. Αυτό εκκρεμεί. Εγώ, για να πάρω παράταση από το φορέα μου και να μη μου κλείσει το πρόγραμμα στις 15 Σεπτεμβρη, χρησιμοποίησα τον ισχυρισμό της διαβούλευσης και της πιθανής ανάγκης να χρειαστεί να ξαναπάμε στο νησί. Το ΕΛΚΕΘΕ μου ζήτησε αν υπάρχει παράταση της σύμβασης από την Αντιπεριφέρεια; Απάντησα όχι, και εκεί υπήρξε θέμα.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Δεν ξέρω γιατί συντηρούμε ένα καθεστώς παρατυπιών, χωρίς λόγο. Και οι τρεις επιτροπές παραλαβής πρέπει να πράξουν τώρα τα δέοντα σχετικά με την παράταση και των τριών συμβάσεων, ώστε να δοθεί ο χρόνος για τη θεραπεία τυχόν προβλημάτων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Ωραία λοιπόν, να αποδεσμεύσουμε τους συναδέλφους. Λοιπόν συμφωνείτε να πάει προς τον Μάρτη;

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Η διαβούλευση και οι ενημερωτικές εκδηλώσεις, όποιες είναι αυτές που πρέπει να γίνουν. Πρέπει να ρωτήσουμε το Δήμο για το δόκιμο χρόνο της ενημέρωσης.

ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ Μ.

Θέλετε να κάνουμε εμείς ξεχωριστή ενημέρωση στο Δήμο για το κοινό;

ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ Ε.

Καλό θα ήταν.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Συμβατικές υποχρεώσεις είναι η διαβούλευση και οι ενημερωτικές εκδηλώσεις. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση θα κάνει ενημέρωση για το έργο της, που εκπονεί ο ανάδοχος Βασίλης Σαμαριτάκης. Θα ενημερώσει το Δήμο και τους πολίτες για τη Φύλαξη και την Επισκεψιμότητα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Η ημερίδα θα μπορούσε να συνδιοργανωθεί με το Δήμο, ενδεχομένως και την Αντιπεριφέρεια, και θα παρουσιαστούν οι προτάσεις και τα αποτελέσματα των μελετών. Προσδιορίζουμε ως κατάλληλο χρόνο τον Μάρτιο και θα επανέλθουμε για να σας το υπενθυμίσουμε. Σας αποδεσμεύουμε λοιπόν.

Έχουμε κάποια θέματα ακόμα και, επειδή περιμένουμε τον κύριο Ανδρουλάκη σε λίγο, θα πρότεινα να κάνουμε ένα διάλειμμα.

ΔΙΑΛΛΕΙΜΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Επανερχόμαστε στη συνεδρίαση με δύο θέματα. Πρέπει να κάνουμε μια επιστολή στις αρμόδιες υπηρεσίες, για να εκδώσουν πρωτόκολλο κατεδάφισης για την ταβέρνα του Καδή. Δεν γίνεται να συνεχιστεί αυτό, τα έχουμε πει τόσες φορές, έχουμε στείλει τόσα έγγραφα, τίποτα. Αυτό πρέπει να γίνει με συνεργασία της Πολεοδομίας, του Δασαρχείου, του Δήμου και της Αρχαιολογίας. Το δεύτερο είναι ένα θέμα, που προέκυψε ως πρώτη ιδέα της κυρίας Κοζυράκη όταν είχαμε πάει πάνω στο νησί, σχετικά με την απομάκρυνση των μικρών πλαστικών και διάφορων άλλων μικρών σκουπιδιών που είναι διάσπαρτα πάνω στο νησί. Το νησί είναι μεγάλο και δεν μπορούν εθελοντές να μείνουν πάνω από δύο ή τρεις ώρες κάνοντας δουλειά. Άρα λοιπόν, χρειάζονται πολλοί άνθρωποι και πολλά έξοδα. Επομένως, προτείνω να κάτσουμε με τον κύριο Δασκαλάκη και όποιον ακόμα θέλει, να χωρίσουμε το νησί σε ζώνες, όπου είκοσι άτομα δουλεύοντας δυόμιση ή τρεις ώρες να μπορούν να καθαρίσουν κάθε τμήμα. Ποιοί μπορεί να είναι αυτοί; Μπορεί να είναι πολιτιστικοί σύλλογοι και σχολεία της Κρήτης ή, αν η δράση γίνει την άνοιξη, μπορεί να είναι και σχολεία από την υπόλοιπη Ελλάδα. Αυτή είναι μια δραστηριότητα ευαισθητοποίησης προς τους συμμετέχοντες αλλά και απήχησης που θα έχει η δράση στο κοινό. Πρέπει να βρούμε την πηγή χρηματοδότησης. Το Ίδρυμα Λασκαρίδη, δραστηριοποιείται σε αυτό τον τομέα, έχει το σκάφος "Τυφώνας", που μάλιστα έχει πάει στη Χρυσή, και μαζεύει δίχτυα και άλλα σκουπίδια που ξεβράζονται στις παραλίες. Το Ίδρυμα θα μπορούσε να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση για την υλοποίηση αυτών των δράσεων, καθώς και άλλοι ιδιώτες που θα προβληθούν από αυτές. Εάν συμφωνούμε να πάρει η επιτροπή αυτή την πρωτοβουλία, οπωσδήποτε χρειάζεται δουλειά και συνέργειες.

ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ Ε.

Μπορούμε εμείς σαν Δήμος να ευαισθητοποιήσουμε κάποια σχολεία, συλλόγους και επιχειρηματίες της περιοχής και να το προετοιμάσουμε. Μπορούμε και με τα караβάκια της Ιεράπετρας να βοηθήσουμε για να μεταφερθούν στο νησί.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Πρέπει τώρα να προετοιμάσουμε ένα προσχέδιο που θα περιγράφει τις δράσεις, το χρονοδιάγραμμα και τον προϋπολογισμό.

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ Π.

Υπάρχουν οργανώσεις που κάνουν προγράμματα εθελοντικής εργασίας για το περιβάλλον. Όμως και από τα σχολεία θα υπάρξει ανταπόκριση. Θα παρακινήσω και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης να ασχοληθεί.

ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ Γ.

Χίλια συγνώμη, δεν μπορούσα να έρθω πιο νωρίς γιατί είχαμε στην Περιφέρεια συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής. Όσον αφορά τις προγραμματικές συμβάσεις. Όλοι είχαν αιτηθεί για να πάρουν παράταση έγκαιρα, πριν από την λήξη της πρώτης σύμβασης. Εμείς σύμφωνα με τις διαδικασίες που ακολουθήσαμε σε σχέση με τα παραδοτέα και σε σχέση με τα ζητήματα που είχαμε ως Περιφερειακή Ενότητα, προχωράμε στο επόμενο Περιφερειακό Συμβούλιο τις άλλες δυο παρατάσεις των συμβάσεων μέχρι τέλος Μαρτίου. Είχα ζητήσει αυτή τη βδομάδα να γίνει σύγκλιση των αρμόδιων επιτροπών παρακολούθησης των άλλων δυο συμβάσεων, ΕΛΚΕΘΕ και ΜΦΙΚ- ΜΑΙΧ. Ούτως ή άλλως, δεν είναι δεσμευτικό ότι το τέλος Μαρτίου για την παράδοση, γιατί είναι για μένα σημαντικό η έννοια της διαβούλευσης και της συζήτησης για τα συγκεκριμένα θέματα τα συγκεκριμένα και πιο ουσιαστικό, η νέα Δημοτική αρχή να λάβει μέρος στη συζήτηση της διαβούλευσης για την πορεία της Χρυσής. Θεωρώ ότι η έννοια της ημερίδας είναι μείζονος σημασίας για την πόλη και για το Δήμο. Επίσης είναι κρίσιμη η πρόβλεψη για τις οικονομικές δραστηριότητες που πρέπει να χρηματοδοτήσει η Αντιπεριφέρεια Λασιθίου για την προγραμματική σύμβαση του Σχεδίου Διαχείρισης της Χρυσής για το επόμενο χρονικό διάστημα των ετών 2024 και 2025. Θα ήταν ουσιαστικό αν μπορούσαμε να βρούμε επιπλέον πόρους, για να διασφαλίσουμε το Σχέδιο, και να μην έχουμε μόνο τους πόρους της Αντιπεριφέρειας Λασιθίου, έτσι ώστε να χρησιμοποιήσουμε και άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία από το κεντρικό Υπουργείο. Νομίζω θα ήταν μια χρήσιμη παρέμβαση να φέρουμε για πρώτη φορά, προγραμματική σύμβαση συνεργασίας με το Πράσινο Ταμείο. Νομίζω θα ήταν επιτομή για το Πράσινο Ταμείο να διαχειριστεί και να βοηθήσει οικονομικά σε ένα σχεδιασμό για το Δήμο της Ιεράπετρας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ.

Ωραία, να δούμε και το άλλο. Υπάρχουν στο νησί πολλά ογκώδη απορρίμματα, για τα οποία είχατε πει ότι θα γίνει μια επιτροπή η οποία θα εκτιμούσε τον όγκο τους. Τι έχει γίνει;

ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ Γ.

Είχατε δώσει τα στίγματα με GPS για το που βρίσκονται αυτά τα ογκώδη αντικείμενα, και εγώ τότε είχα ζητήσει από το αρμόδιο Τμήμα της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος να κάνουν την ογκομέτρηση για να διαχειριστούμε το θέμα. Δεν κατάφεραν να πάνε γιατί κάτι συνέβη με το σκάφος, όπως ενημερώθηκα από τον κύριο Ρουκουνάκη.

ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ Γ. (μιλάει στο τηλέφωνο με τον κύριο Ρουκουνάκη)

Τι νούμερα περιμένεις; Από τον Κωστή Πετράκη; Ωραία, την άλλη εβδομάδα δώσε μου την εκτίμηση, να την παραδώσω στην επιτροπή και στην κυρία Κοζυράκη.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Να ζητήσουμε από τον κύριο Ρουκουνάκη, όταν πάει, να κάνει αυτοψία για το πρωτόκολλο κατεδάφισης στην ταβέρνα του Καδή. Και το τελευταίο για τα μικρά άλλα σκουπίδια που λέγαμε. Θα κάνουμε ένα πλάνο για να δούμε πού μπορούμε να απευθυνθούμε, είτε σε ιδιώτες, είτε σε κοινωφελή ιδρύματα, είτε στο Πράσινο Ταμείο.

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Η πηγή χρηματοδότησης εξαρτάται από τη φύση των σχεδιαζόμενων δράσεων. Για παράδειγμα, το θέμα της εκδήλωσης και ενημέρωσης, είναι πιο εύκολη υπόθεση η υποβολή στο Πράσινο Ταμείο για τη χρηματοδότηση. Ενώ για την απομάκρυνση των ογκωδών απορριμμάτων, πηγή χρηματοδότησης θα μπορούσε να είναι ο ΟΦΥΠΕΚΑ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Θα στείλω ένα email σε όλους, με τις δράσεις που υπολείπονται και είναι κοστολογημένες, για να γνωρίζετε για τι μιλάμε. Τι πρέπει να υλοποιηθεί την επόμενη περίοδο, δηλαδή μέσα στο 2024 και στο 2025. Επίσης πρέπει να κάνουμε μια συνάντηση με τη Μονάδα Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης, να δούμε ποιες δράσεις απαραίτητες για το νησί μπορεί να αναλάβει ο ΟΦΥΠΕΚΑ. Κυρία Κοζυράκη, μπορείτε να μας ενημερώσετε τι γίνεται με το Υπουργείο Οικονομικών και το ιδιοκτησιακό θέμα του νησιού;

ΚΟΖΥΡΑΚΗ Μ.

Πέρσι, τον Σεπτέμβριο του 2022, όταν υπήρχε στο Υπουργείο η Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας, είχα μιλήσει στο τηλέφωνο με τον Γενικό Γραμματέα Μανώλη Μαστρομανώλη και του είχα κάνει ένα ενημερωτικό, γενικά για ότι γίνεται στη Χρυσή και ιδιαίτερα για το ιδιοκτησιακό καθεστώς εκεί. Η Διεύθυνση Δασών Λασιθίου έχει φτιάξει έναν πλήρη φάκελο με όλα τα έγγραφα που υπάρχουν για τη Χρυσή διαχρονικά. Είχα στείλει αντίγραφο του φακέλου μαζί με το ενημερωτικό σημείωμα στον Γενικό Γραμματέα. Πολλές φορές προσπάθησα να του μιλήσω ξανά στο τηλέφωνο, αλλά δεν ανταποκρίθηκε ποτέ. Από το περασμένο καλοκαίρι η Γενική Γραμματεία διαιρέθηκε, και δημιουργήθηκε ξεχωριστή Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας. Έχουμε συχνή επικοινωνία με την Κόλλια που είναι Γενική Γραμματέας για πολλά θέματα, και τους Ήδη έστειλα στη νέα Γενική Γραμματέα νέο, επικαιροποιημένο ενημερωτικό σημείωμα με αντίγραφο του πλήρη φακέλου της υπόθεσης, και έχουμε την επόμενη βδομάδα ένα πρώτο ραντεβού για συζήτηση. Θα το διερευνήσουμε, υπάρχουν κάποιες προτάσεις σχετικά με την αντιμετώπιση της κυριότητας, τις οποίες θα εκθέσουμε στην Αθήνα. Επειδή αυτή είναι μία πρώτη, άτυπη συνάντηση, στην επόμενη, επίσημη συνάντηση θα υπάρξει και παρουσία της επιτροπής, της Γενικής Γραμματείας Δασών, της Διεύθυνσης Επιθεώρησης Δασών Κρήτης, και του ΟΦΥΠΕΚΑ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Ευχαριστούμε πολύ. Καλό απόγευμα σε όλους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης
του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ. Ιεράπετρας Ν. Λασιθίου
(Αριθμ.68814/1025/05-11-2021. Απόφαση Συγκλήτου, ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡ1Θ-296)

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ 11ης ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ της Ε.Ε.Π.Σ.Δ. νήσου ΧΡΥΣΗΣ

A/A	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	Όνοματεπώνυμο	Φορέας	Email	Τηλ.	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1	Συντονιστής Πρόεδρος Επιτροπής	Καλούστ Παραγκαμιάν	Βιολόγος, Δ/ντής Ινστιτούτου Σηπταλογικών Ερευνών Ελλάδας	k.parakamian@gmail.com	6970020190	
2	Τακτικό Μέλος	Μαρία Κοζυράκη	Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης	m.koziraki@apdkritis.gov.gr	6972998102	
3	Τακτικό Μέλος	Ιωάννης Γουλιδάκης	Περιφερειακός Σύμβουλος, Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου Περιφέρειας Κρήτης	g.goulidakis@yahoo.gr	6932360400	ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ
4	Τακτικό Μέλος	Εμμανουήλ Γεωργαλάκης	Αντιδήμαρχος Τουρισμού Δήμου Ιεράπετρας	mgeorgal@gmail.com	6937274447	ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ
5	Τακτικό Μέλος	Παύλος Δασκαλάκης	Εκπαιδευτικός, Εκπρόσωπος Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας Ιεράπετρας (ΑΜΚΕ) "ΚΟΚΚΙΝΕΛΛΑ"	daskalakispravlos@gmail.com	6932403188	
6	Τακτικό Μέλος	Εμμανουήλ Μιχαλαράκης	Πρόεδρος Σωματείου Καταστηματαρχών Καφεστίας Ιεράπετρας	kafestiasierapetras@gmail.com	6944618255	
7	Αναπληρ. μέλος	Πέτρος Λυμπεράκης	Έφορος Σπονδυλωτών Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης Πανεπιστημίου Κρήτης	lyberis@nhmc.uoc.gr	6976006683 2810393266	ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης
του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ. Ιεράπετρας Ν. Λασιθίου
(Αριθμ. 68814/1025/05-11-2021 Απόφαση Συγκλήτου, ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡ10-296)

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ 11ης ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ. νήσου ΧΡΥΣΗ

A/A	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	Όνοματεπώνυμο	Φορέας	Email	Τηλ.	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
8	Προσκεκλη- μένος	Ιωάννης Ανδρουλάκης	Αντιπεριφερειάρχης Π.Ε. Λασιθίου	androulakis@crete.gov.gr androulakis.j@gmail.com	6907564966 2841340300	
9	Προσκεκλη- μένος	Σωτήριος Τσιτσιλώνης	Εκπρόσωπος Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Ανατολικής Κρήτης	s.tsitsilonis@necca.gov.gr mdpp.easterncrete@necca.gov.gr	6973322460	ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ
10	Προσκεκλη- μένος	Εμμανουήλ Κουδουμάς	Διευθυντής Δ/νσης Δασών Ν. Λασιθίου	e.koudoumas@eedpkritis.ypern.gr	2841082505 6974947140	ΑΠΘΝ
11	Προσκεκλη- μένος	Εμμανουήλ Φραγκούλης	Νεοελεγείς Δήμαρχος Ιεράπετρας	mfrankouliss@gmail.com	6987222600	ΥΠΟΓΡΑΦΗ Π/ΣΟ
12	Προσκεκλη- μένη	Χριστίνα Φουρναράκη	Εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης ΜΑΙΧ	flora@maich.gr	2821035053	ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ
13	Προσκεκλη- μένος	Μιχαήλ Δρεττάκης	Εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης ΜΦΙΚ	michdret@nhmc.uoc.gr	6977093032 2810393279	ΥΠΟΓΡΑΦΗ Π/ΣΟ
14	Προσκεκλη- μένη	Γιολάντα-Παναγιώτα Κουλούρη	Εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης ΕΛΚΕΘΕ	yol72@hcmr.gr	2810337716	ΥΠΟΓΡΑΦΗ, Π/ΣΟ
15	Προσκεκλη- μένος	Βασίλης Σαμαριτάκης	Εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης Σχεδίου Φύλαξης/Φέρουσας Ικανότητας	vasilis@samaritakis.gr	6977979988	

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Επιτροπή Εφαρμογής και Παρακολούθησης
του Σχεδίου Δράσης της νήσου Χρυσή Δ. Ιεράπετρας Ν. Λασιθίου
(Αριθμ. 68814/1025/05-11-2021. Απόφαση Συγκλήτου, ΑΔΑ: 64ΡΧΟΡΙΘ-296)

ΠΑΡΟΥΣΙΟΛΟΓΙΟ 11ης ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ της Ε.Ε.Πα.Σ.Δ. νήσου ΧΡΥΣΗ

A/A	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	Όνοματεπώνυμο	Φορέας	Email	Τηλ.	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
16	Προσκεκλη- μένος	Μιχαήλ Χορευτάκης	Εκπρόσωπος της ομάδας μελέτης ΜΑΙΧ	choreftakis@maich.gr	2821035000 εσωτ. 716	Τ ΗΛΕΔ / Α Σ Κ Ε Φ Η
	-11-	ΦΡΑΣΚΟΥΛΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΝΕΟΧΡΕΤΗΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	mfragoudiss@maich.gr	9842044445	Ε Π Ν Ν Υ
	-12-	ΜΠΑΧΛΙΤΣΑΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΝΕΟΚΛΕΛΗΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	mixiera@maich.gr	6977608837	Ε Π Ν Ν Υ
		Τιμοθέα του Έλενα	ΜΑΠΗ Αναστασία Κρήνη ΟΦΥΠΕΑ	e.timotheaton@necca.gov.gr	6970806083	Ε Π Ν Ν Υ
		Κουβουρτζιδάνα	ΕΛΚΕΘΕ	yoltz@hcmr.gr	6976685439	Ε Π Ν Ν Υ
		Δρεβάνης Μιχάλης	Μ.Φ.Ι.Κ. Π.Κ.	michdret@nhms.gov.gr	6977099092	Ε Π Ν Ν Υ

Αρκετών Εγγων - Γρηγόριου

Αποκ. Διοίκηση Κρήνη

e.f.eliakaki@

apdcr@ns.gov.gr

2813464-133